

at den gjør et lille Skridt fremad, idet den bestemmer, at Kommunalbestyrelserne kun indenfor en vis Grændse ere Herrer over Bevillingerne; thi det, at Kommunen i Forbindelse med Indenrigsministeren kan sætte Grændsen for dem, er at spille Bevillingsmyndigheden ud af den rette Repræsentations Hænder, det er et Indgreb i de konstitutionelle Rettigheder, og det er en Feil fra denne Forsamlings Side, hvis den nogensinde gaar ind paa noget Saadant, naar der gives en Lov derom. Jeg tager mig den Frihed at sige, at det er en Misforstaaelse fra Ministeriets Side, naar det ligeoverfor denne Forsamling søger at fastholde, at Regjeringen med Kommunerne kan bestaa Landet; den bestemmer vel ikke, efter hvilke Normer man skal bestaa, men den vil kunne gjøre hvilket-somhelst Indgreb i Borgernes Kommer ved Tilslutning af en anden Repræsentation end den, der har Ret dertil. For at denne Paragraph skulde være Udtrykket for en virkelig konstitutionel Bestemmelse, burde der staae i den, indenfor hvilke Grændser vedkommende Kommunalbestyrelse turde bevæge sig med Hensyn til de den paalagte Formaal; den har ingen Ansvarlighed for at staae disse Formaal opnaaede udover den Grændse, hvortil den har Midlerne, og altsaa kunde man meget godt begrænse den i saa Henseende. Jeg har imidlertid ikke stillet noget Endringsforslag i denne Retning, thi jeg vilde ikke for mit Vedkommende behyrde Forhandlingen af dette Lovforslag med Noget, som ikke absolut hører dertil, idet det er mig meget om at gjøre, at denne Lov kan gaae herfra saaledes, at man kan sige: Folkethinget har givet sin Subvilgelse til, at det kommunale Væsen, fælles for Kjøbstad og Land, kan sættes i Bevægelse af Regjeringen, det vil være overordentligt nyttigt i Kampen mellem Demokratiet og Bureaukratiet. Saalænge vi ikke indsatte stærke Kommunalbestyrelser, som ere istand til hos sig selv at føle, at de ikke skulle lade sig trykke af en bureaukratisk Magt, saalænge vi fra Barn af opfostre Bureaukratiet til at styre os i alle Retninger, faae vi ikke nogen Ende derpaa. Lidt Mere eller lidt Mindre af det saakaldte Aristokrati frembyder ingen Fare i denne Retning, thi have vi nogen Tro paa, at vi igjennem vor sunde Sands og

gjennem Mangfoldigheden have en Magt, saa skal den nok komme til at gjøre sig gjældende, tiltrods for alle saadanne Smaaligheder, men Pengemagten skulle vi ikke lade os tage ud af Hænderne; den er vor Styrke, det er paa den, at den demokratiske Repræsentation sætter sin Fod, og hvorved den udretter Noget; slipper Folkethinget denne Magt ud af sine Hænder, saa har det ikke mere Noget at bethyde. Derfor, mine Herrer, har jeg ikke her stillet Endringsforslag; jeg skal vente, til jeg engang seer denne Lov komme ud, da skal jeg indbringe et nyt Lovforslag, der skal ordne Grændserne for Kommunernes Frihed til i Forbindelse med Regjeringen at udskrive Penge af Landet.

Mark: Jeg skal i Anledning af de Itræninger, vi hørte fra den ærede Rigsdagsmand, der nu satte sig, gjøre opmærksom paa, at jeg ikke i nogen høiere Grad end Udvalget selv ved sit Forslag har blandet mig ind i Spørgsmaalet om Retten til at lade Stiftelserne gaae over fra Stiftsøvrigheden til Amtsrådene. Det følger af sig selv, at hvor Foundationerne maatte være herimod, der ville de ikke gaae over, og derfor finder jeg ikke, at Underendringsforslaget i saa Henseende stiller sig anderledes end Udvalgets Endringsforslag. Forøvrigt mener jeg, at Underendringsforslaget snarere maatte siges at udtrykke den Tanke, der ligger til Grund derfor, nemlig at Stiftelserne skulle gaae over fra Stiftsøvrighederne til Amtsrådene; thi der kan dog neppe antages Andet, end at det har været Begatgiversnes Villie, at Stiftelserne skulle administreres af en Repræsentation for hele den Kreds, for hvilken Stiftelsen er oprettet, og en Repræsentation for den hele Kreds, for hvilken Stiftelsen er dannet, kan umuligt det enkelte Amtsråd, i hvis Amt Stiftelsen befinder sig, være, naar Stiftelsen er dannet til Bedste for det hele Stift eller for flere Amter. Derfor synes det mig at være det Rigtigste, at en kombineret Administration indsættes til at bestyre dem, men at Loven ikke giver Forskrifter om, hvorledes denne skal være, men derimod Regjeringen selv ordner, paa hvilken Maade det til meest Vaade for Stiftelsen selv kan lade sig gjøre. Jeg skal være fuldkommen villig til at føie mig